

УДК 636.4.082

Бакай І.О., здобувач ступеня вищої освіти магістр

факультету технології виробництва та переробки продукції тваринництва

Шаферівський Б.С., кандидат сільськогосподарських наук, доцент

Полтавський державний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ ВИРОЩУВАННЯ І ВІДГОДІВЛІ МОЛОДНЯКУ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ

Представлено технологічні особливості вирощування і відгодівлі молодняку великої рогатої худоби та вплив факторів формування продуктивних ознак тварин. У результаті вивчення даного питання встановлено, що на якість та кількість яловичини мають, перш за все генотипові чинники. Проте реалізація генетично закладеної продуктивності відбувається у певних умовах середовища, які відносяться до паратипових факторів.

Ключові слова: порода, вирощування, відгодівля, біологічна цінність.

За науково обґрунтованими нормами харчування населення 60 % білку повинно припадати на білки тваринного походження. Не менше половини їх мають становити м'ясні продукти, серед яких одне з провідних місць належить яловичині, яка відзначається високою біологічною цінністю. Білок і жир тут знаходиться у досить сприятливому співвідношенні, а жир топографічно розподілений так, що надає м'ясу ніжної структури та поліпшує його смак. Саме це притаманне худобі м'ясних порід. Завдяки особливостям травлення та інтенсивному біосинтезу в рубці м'ясо жуйних збагачується на біологічно повноцінні білки, вітаміни, значною мірою групи В, ферменти та інші біологічно активні сполуки, що сприяє підвищенню його біологічної цінності за порівняно задовільної годівлі [3, 6].

Якість яловичини, її кількість, яку одержують від однієї голови худоби, залежить від багатьох факторів, серед яких кінцевим за часом і найважливішим за значенням є відгодівля. Під відгодівлею розуміють систему інтенсивної

збалансованої годівлі для отримання високих приростів живої маси та високоякісної яловичини за оптимального співвідношення білку до жиру (1,5 - 2:1) [1, 5].

Чинники, що впливають на успіх відгодівлі. Серед них головні: вік, порода і тип, умови вирощування та кондиції при постановці на відгодівлі, корм і годівля, умови утримання, стать тварини [2, 3, 5].

Якість яловичини висока у 1,2-2,5 – річного молодняка. Вона ніжно волокниста, соковита, легко перетравна, помірно жирна з високим вмістом вітамінів, амінокислот, ферментів та інших речовин, що визначають біологічну повноцінність м'яса. М'ясо дорослих тварин грубоволокнисте, жирне, біологічна повноцінність його нижча. Дуже молода яловичина, особливо молочна, водяниста, малопоживна, не зріла [4, 6]..

Із віком тварин зростають витрати кормів на одиницю приросту живої маси. Так, за живої маси 250 кг на 1 кг приросту витрачається 7,0 корм. од., 350 – 8,2 і 500 кг – 9,7 корм. од. витрати кормів зростають у разі тривалої відгодівлі. Під час відгодівлі молодняка річного віку за перші 100 днів витрати на 1 кг приросту складають 8,8 корм. од., а 2 – річних – відповідно 13,6 і 16,2 корм. од [4, 7].

Молодняк у період вирощування на м'ясо слід годувати достатньо і повноцінно з використанням грубих, соковитих та концентрованих кормів. Недостатня годівля, особливо у перші 6-9 міс. Життя, коли найінтенсивніше проростає м'язова тканина знижує ефективність послідууючої відгодівлі: подовжується її тривалість, зростають витрати кормів, м'ясо має низьку якість [4].

Відповідно до віку тварин, яких ставлять на відгодівлю, умов їх вирощування та якості одержуваної продукції, виділяють такі типи відгодівлі великої рогатої худоби:

- інтенсивне вирощування і відгодівля молодняка не старше 1,5 – річного віку до перед забійної живої маси 400-500 кг для одержання нежирної соковитої яловичини високої якості;

- дорощування і відгодівля молодняка низької вгодованості. Худий молодняк ставлять на дорощування при помірній годівлі для компенсації росту і за досягнення живої маси на рівні вимог першого класу і заводських кондицій переводять його на відгодівлю до живої маси 450-600 кг у 2 – 2,5 – річному віці для одержання жирної яловичини з великою кількістю підшкірного і внутрішньочеревного жиру;

- виробництво телятини, відгодівля телят до 3-4 – місячного віку на рівні приростів живої маси не менше 900 г за добу при відгодівлі з молочними кормами, з додаванням сіна, концкормів і коренеплодів.

Список використаних джерел:

1. Богданов Г.А. Кормление сельскохозяйственных животных. Москва: Агропромиздат, 1990. 624 с.
2. Эйсер Ф.Ф. Формирование высокопродуктивных стад для молочных комплексов. *Молочное и мясное скотоводство*. 1978. № 2. С. 36–39.
3. Рубан Ю.Д. Скотарство і технологія виробництва молока та яловичини: підручник. Харків: Еспада. 2005. 576 с.
4. Цвігун А.Т., Повозніков М.Г., Блюсюк С.М., Білозерський О.М. Організація нормованої годівлі худоби: Практичний посібник. Кам'янець-Подільський, 2009. 200 с.
5. Угнівенко А.М. Причини, які стримують розвиток м'ясного скотарства в Україні, та напрямки його зростання. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва*. 2015. Вип. 205. С. 398–411.
6. Угнівенко А.М., Костенко В.І., Чернявський Ю.І. Спеціалізоване м'ясне скотарство: навч. видання. Київ: Вища освіта, 2006. 303 с.
7. Шлапак О.В. Стратегічні напрями розвитку галузі м'ясного скотарства в Україні. *Економіка України*. 2013. №3. С. 57–65.